

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Turizm sektöründe faaliyet gösteren emekçiler uzun yıllardır ağır çalışma koşulları, düşük ücretler, sendikasılaştırma politikaları, cinsiyet temelli ayrımcılık ve sosyal güvenceden yoksunlukla karşı karşıyadır. Sektörün büyük oranda mevsimsel yapıya dayanması nedeniyle işçiler yılın büyük bölümünü işsiz ve gelirsiz geçirmekte; sezon içinde ise çok uzun saatler boyunca, fazla mesai ücretinden, dinlenme hakkından ve sosyal desteklerden yoksun biçimde çalışmaktadır. Çoğu zaman sigortasız, kayıtdışı ve iş güvencesinden yoksun biçimde istihdam edilen turizm emekçileri, devletin sosyal koruma mekanizmalarına ulaşamamakta; özellikle konaklama, yeme-içme, temizlik, ulaşım gibi hizmet alanlarında ciddi hak kayıpları yaşamaktadır.

Kadın emekçiler bu tabloya ek olarak cinsiyet temelli ayrımcılık, taciz, mobbing ve hamilelik gerekçesiyle işten çıkarılma gibi uygulamalara maruz kalmakta, kadınlara yöneticilik veya karar alma pozisyonları neredeyse hiç açılmamaktadır. Sendikal örgütlenme girişimleri çoğu işletmede baskı, tehdit ve işten çıkarma ile bastırılmakta; sektördeki sendikalaşma oranı Türkiye ortalamasının da oldukça altındadır. Ayrıca, barınma ve beslenme hakları da görmezden gelinmekte; özellikle otel çalışanlarına tahsis edilen personel lojmanlarının çoğu kalabalık, sağlıksız ve güvencesiz koşullarda işletilmektedir. Bu koşullar, pandemi, ekonomik kriz ve afet gibi olağanüstü dönemlerde daha da derinleşmiş, turizm işçileri ilk gözden çıkarılan kesim olmuştur.

Son olarak, 9 Temmuz 2025 tarihinde Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilen bir düzenleme ile turizm sektöründe çalışan işçilerin haftalık izin hakkı açıkça gasp edilmiştir. İş Kanunu'nda tüm işçilere tanınan "7 günde bir 24 saatlik kesintisiz izin" hakkı, turizm çalışanları için "11 güne bir" şeklinde değiştirilmiş; Anayasa'nın 50. maddesiyle güvence altına alınan dinlenme hakkı "esneklik" gerekçesiyle yasal olarak sınırlandırılmıştır. Bu durum sadece Anayasa'ya değil, eşitlik ilkesine, Uluslararası Çalışma Sözleşmelerine ve insan onuruna aykırıdır. Hukukçular ve sendikalar tarafından da açıkça ifade edildiği üzere bu düzenleme, işçilerin yüzyılı aşkın süredir mücadele ederek kazandığı bir hakkın sistematik olarak tasfiyesidir.

Bu bağlamda:

1. Türkiye genelinde turizm sektöründe mevsimlik çalışan işçi sayısı kaçtır? Bu işçilerin kaçta kaç yılın yalnızca belli aylarında çalışmakta ve yılın geri kalanında sosyal güvenlik sisteminden faydalanamamaktadır?
2. Turizm sektöründe çalışan işçilerin yüzde kaçını asgari ücretle veya altında çalıştırılmaktadır? Sektörde ortalama çalışma saati günde kaç saattir ve fazla mesai ücreti ödeme oranı nedir?
3. Turizm emekçileri arasında sigortasız veya eksik sigorta ile çalışanların oranı nedir? Bu durumla ilgili Bakanlığınızın son 3 yılda gerçekleştirdiği denetim sayısı ve verilen idari ceza miktarı nedir?
4. 9 Temmuz 2025 tarihinde kabul edilen ve turizm işçileri için haftalık izin hakkını 11 güne bir güne çeken düzenleme hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir? Bu düzenleme Anayasa'daki dinlenme hakkı ve eşitlik ilkesi ile nasıl bağdaştırılmaktadır?
5. Bu düzenlemenin ardından herhangi bir işçi sendikası, meslek örgütünden ya da emekçi şikâyetlerinden Bakanlığınıza ulaşan başvuru olmuş mudur? Olmuşsa kaç başvuru yapılmış ve nasıl yanıt verilmiştir?
6. Kadın turizm emekçilerine yönelik cinsiyet temelli ayrımcılık, taciz, mobbing ve hamilelik döneminde işten çıkarılma gibi vakalar hakkında Bakanlığınıza yapılan başvuru sayısı kaçtır? Bu alanda işverenlere yönelik hangi denetimler gerçekleştirilmiştir?
7. Turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde görevli personel için sağlanan barınma (lojman) ve beslenme olanaklarına ilişkin bir standart veya yasal zorunluluk bulunmakta mıdır? Son 3 yılda bu konuda yapılan denetim sayısı nedir?
8. Turizm sektöründe çalışan işçilerin sendikalaşma oranı nedir? Bakanlığınız sendikal örgütlenmenin önündeki engelleri kaldırmak için özel bir politika ya da teşvik mekanizması geliştirmiş midir?
9. Sektörde göçmen ve mülteci işçilerin sigortasız ve düşük ücretle çalıştırıldığına dair çok sayıda haber, şikâyet ve rapor bulunmaktadır. Bakanlığınızın bu konuda yürüttüğü bir çalışma veya araştırma var mıdır? Göçmen işçilerin kayıt altına alınması ve haklara erişimi için hangi adımlar atılmıştır?
10. Bakanlığınız, turizm işçilerine yönelik yaşanan yapısal sömürüyü, dinlenme hakkının geriletilmesini ve çalışma koşullarındaki eşitsizlikleri "sosyal devlet ilkesi" çerçevesinde değerlendirmekte midir? Bu konuda bir denetim, raporlama ya da politika geliştirme süreci yürütülmekte midir?